

Sardinië in cijfers

2

officiële talen worden op Sardinië gesproken: Italiaans en Sardisch.

8

provincies telt Sardinië.

12

km breed is de zeestraat tussen Sardinië en Corsica.

13

apostelen staan afgebeeld op de apsisfresco's in de kerk Santissima Trinità di Saccargia.

17,5

m is de hoogte van de grootste bewaard gebleven nuraghe.

41

m meet de campanile van de kerk Santissima Trinità di Saccargia.

50

% van het eiland is bedekt met bos.

80

% van de Italiaanse kurkproductie komt van Sardinië.

97

% van de eilandbevolking is rooms-katholiek.

100

hoofden, 100 mutsen – dit spreekwoord heeft betrekking op de onderlinge verdeeldheid van de Sarden.

600

saffraankrokussen kan een ervaren saffraanvrouw per uur verwerken.

1834

m hoog is de Punta La Marmora, de hoogste bergtop van Sardinië.

2000

euro per nacht kost het aanmeren van een jacht van 50 m lengte in de jachthaven van Porto Cervo.

6000

nuraghi stonden in de bronstijd verspreid over het eiland.

8000

flamingo's maken in de lagunes op het Sinischiereiland een tussenstop.

24.090

km² bedraagt de oppervlakte van Sardinië.

1.590.000

mensen wonen op het eiland.

3.000.000
toeristen komen per jaar
naar Sardinië.

Het kompas van Sardinië

15 manieren om je onder te dompelen in de streek

5

Wilde paarden op de hoogvlakte – de Giara di Gésturi

Met zijn steile flanken verheft de grote tafelberg Giara di Gésturi zich boven het omliggende land. Op de afgelegen hoogvlakte ligt een uniek natuurreservaat. Tussen kurkeiken, zonneroosjes en moerassige meertjes, die in het voorjaar in een bloemenzee veranderen, struinen paarden vrij rond. Geniet ook van het overweldigende uitzicht vanaf de rand van het plateau!

Een van de ongeveer vijfhonderd halfwilde paarden op de hoogvlakte

Op de verlaten, 43 km² metende hoogvlakte groeien kurkeiken, mastiekbomen en zonneroosjes. Bijna ondoordringbaar is op veel plaatsen het struikgewas. De dunne, harde basaltlaag die de vulkanische tafelberg bedekt laat nauwelijks water door. In het natte jaargetijde vormen zich hier ondiepe moerasmeren, die door de zomerhitte weer uitdrogen. In deze *paùlis* gedijt de fijne wateranankel (*Ranunculus aquatilis*), die tijdens de bloei, van mei tot eind juli, intens geurt en het wateroppervlak wit kleurt.

Halfwilde paarden lopen vrij rond

Bij de *paùlis* zijn dikwijls de kleine, halfwilde paarden van de Giara aan te treffen. Met een schofthoogte van ongeveer 1,20 m is dit bijzondere ras echt klein van gestalte. Ongeveer vijfhonderd

paarden zwerven in kleine groepen vrij rond over het plateau – helemaal vrij zijn ze echter niet: ze hebben allemaal een eigenaar, boeren uit de omliggende dorpen, en zijn gebrandmerkt.

0
OVERIGENS

De Giara ontdekken

Diverse wegen leiden naar de Giara. Aan de noordelijke rand van **Gésturi 1** kun je de bewegwijzerde zijweg nemen die naar de grote, 4 km verderop gelegen parkeerplaats met rangerhut aan de rand van de hoogvlakte voert. Vanhier is het niet ver lopen naar de **Paùli Oromeo 2**. Eenmaal aangekomen aan de rand van de hoogvlakte kunnen bezoekers niet met de auto verder. Omdat je op het uitgestrekte plateau gemakkelijk kunt verdwalen, is het raadzaam een wandelgids of een gedetailleerde kaart mee te nemen.

Vanuit **Tuili 3** kun je een andere bewegwijzerde weg volgen die na 5,5 km eindigt bij een parkeerplaats met ook hier een rangerhut. Ga rechtdoor door de poort. Bij de splitsing die volgt kun je eerst naar links een omweggetje maken naar de kapel **Santa Luisa 4**. Hier wacht je op de breukrand van de hoogvlakte een adembenemend uitzicht over de zachte heuvels van de Marmilla. Keer nu terug naar de hoofdweg en volg deze steeds rechtdoor. Je passeert een stenen muurtje en bereikt na ongeveer een halfuur een splitsing met een ronde stenen omheining voor de paarden van de Giara. Naar rechts kom je na enkele minuten bij de grote **Paùli Maiori 5**.

Verspreid over de Giara staan grote stenen omheiningen. Aan het einde van de zomer vangt de *issocadore* ('touwvanger') met zijn lasso de paarden, die vervolgens in zo'n omheining worden samengedreven. Een commissie van deskundigen controleert hoe de veulens van een brandmerk worden voorzien. Niet alle dieren krijgen daarbij het brandmerk G (Giara). Enkele paarden verdwijnen naar het slachthuis, want paardenvlees wordt op Sardinië als een delicatessen beschouwd en is in veel restaurants op de menukaart te vinden (*carne di cavallo*).

EXCURSIES

Museo della Giara 1: Via Cavour 4, Gesturi. tel. 070 936 90 52, fondazionegiara.org/escursioni-giara. Het museum organiseert begeleide excursies, €10 p.p., minimum aantal deelnemers 10 pers., vooraf aanmelden noodzakelijk; ook verhuur van mountainbikes (halve dag €18) en Jeep-excursies (prijs op aanvraag). Sfeervolle afsluiting: een herderspicknick (*murzu de su pastori*).

Centro Servizi Giara 2: Tuili, Via G. B. Tuveri 16, tel. 070 936 42 77, parcodellagiara.it. Het Centro biedt dagelijks (2 uur durende) excursies aan: okt.-mrt. 10 en 14.30, apr., sept. 10 en 15, mei-aug. 10 en 17 uur. Per excursie €60 voor 1-4 pers., bij meer dan vier deelnemers €15 p.p.

ETEN EN DRINKEN

Sa Scolla: in Baradili ► blz. 45.

Uitneembare kaart: E 10/11

Loc. La Cerra, circa 13 km ten noorden van Tempio Pausania (op de SS133 bij km 12,5 afslaan en dan nog 1 km onverharde weg), tel. 347 560 64 62, agriturismolacerra.it, halfpension aanbevelen | €

► Hier kookt la mamma Gallurese

Mamma Rosa en haar zoons serveren in deze populaire trattoria uitstekende Gallurese gerechten. Reserveren aangeraden.

Via Novara 2 (ingang via een zijstraatje van de Corso Matteotti), tel. 079 639 30 12, di.-zo. 12.30-15, 19-22 uur | €

► Info

Pro Loco: Piazza Gallura 1-2 (aan de kant van het stadhuis), tel. 079 63 12 73, ma.-za. 10-14, 15-18 uur.

Ufficio Turistico Comunale: Piazza Mercato 3 (voormalige markthal), tel. 079 63 90 080, visit-tempio.it, dag. 10-13.30, 15-18.30 uur.

IN DE OMGEVING

Sardinië's grootste bosgebied

Het enorme granietmassief van de **Monte Limbara** (⚔ F 4) is het op twee na hoogste gebergte van het eiland en het grootste bosgebied van Noord-Sardinië. Van de SS392 slingert een gemarkeerde zijweg zich naar het bosbouwstation **Vallicciola** op 1000 m hoogte. Hier beginnen diverse mooie bospaden. Het weggetje stijgt verder naar een rotsig gebied, dat helaas door zendmasten wordt ontsierd. Borden waarschuwen voor elektrosmog (schadelijke elektromagnetische straling), houd dus vooral voldoende afstand. Maar ook iets onder de top heb je een schitterend uitzicht over Noord-Sardinië.

Santa Teresa di Gallura ⚔ F 2

Op de noordelijkste punt van Sardinie ligt het stadje Santa Teresa di Gallura (4000 inw.). Zijn populariteit dankt dit uitgestrekte vakantieoord

aan de door bizarre granietrotsen omzoomde droomstranden.

De **Piazza Vittorio Emanuele I** is elke avond een geliefde ontmoetingsplaats tijdens de *passeggiata*. Op slechts een steenworp afstand ligt de **Piazza Libertà**. Je hebt hier zicht op de **Torre Longosardo**, een oude Saracenenstoren op een klif die over de smalle, fjordachtige haveningang waakt. Het 300 m lange stadsstrand **Rena Bianca** is in de zomer erg druk, maar er liggen andere mooie stranden in de omgeving.

► Centraal

Hotel Marinaro

Sympathiek hotel op een centrale, maar rustige locatie.

Via G. M. Angioy 48, tel. 07 89 75 41 12, hotelmartinaro.it | €€

► Uitzicht op Corsica

B&B La Finestra Vista Corsica

Rustig gelegen, mooie kamers met balkon, uitzicht over zee op Corsica. Liefdevol aandacht van Rita en haar team.

Via Lombardia 13, tel. 335 588 48 14 | €

► Vis en vlees

Du Thomas

Culinair gezien het beste adres in Santa Teresa di Gallura, reserveren is in het hoogseizoen aan te bevelen.

Via Val d'Aosta 22, tel. 349 692 96 13, ristorante-duthomas.com, dag. 12-15, 18.30-23 uur | €€€

► Perfecte bediening

La Lampara

Heerlijk vers bereide vis en zeevruchten. Bovendien attente bediening.

Via Sandro Pertini 20, tel. 07 89 74 10 93, facebook.com/la.lampara.ristorante.pizzeria, mrt.-nov. dag. 12-14.30, 19-23 uur | €€

► Populair

Estasi's Disco

Grote, verzorgde disco met openluchtgedeelte en restaurant. Gratis toegang voor restaurantgasten.

Località La Ruda 1 (bord aan de weg naar Palau), tel. 376 102 48 66, facebook.com/estasisdisclub, toegang vanaf €20

► Overal vlakbij

Central Bar '80

Cocktailbar in het hart van de plaats. Attente bediening, ook lekkere snacks.

Piazza Vittorio Emanuele I, tel. 34 83 23 46 92, dag. 6-3 uur

► Boottochten

Consorzio delle Bocche

Tochten naar de Maddalena-archipel met drie verschillende boten. Lunch aan boord.

Piazza Vittorio Emanuele 16, tel. 07 89 75 51 12, consorziobocche.com

INFO EN EVENEMENTEN

Ufficio Turismo & Spettacolo: Piazza Vittorio Emanuele I 24, tel. 07 89 74 09 86, comunetatesagallura.it. juni-sept. dag. 9-24, okt.-mei ma. 9.30-12.30, di. 15.30-17.30, wo. 9.30-12.30, 15.30-17.30, vr. 9.30-12.30 uur. In het hoogseizoen is er ook een kantoor in het havengebouw (Stazione Marittima), tel. 0789 75 51 13.

Vervoer: in het hoogseizoen zijn de straten vaak hopeloos verstopt.

Veerboten: diverse keren per dag autoveerboten naar Bonifacio (Corsica); de overtocht duurt een klein uur en kost ongeveer €28 p.p. (retour), tickets in het havengebouw. Twee veerdiensten: Corsica Sardinia Ferries, tel. 05 65 91 72 57, bigliettitraghetticorsica.it en Moby Lines, tel. 02 76 02 81 32, moby.it.

Bus: busstation bij de kruising Via E. d'Arborea/Via Berlinguer (bij het postkantoor), gratis informatie op tel. 800 85 50 42.

Musica sulle Bocche: laatste week van augustus, musicasullebocche.it. Een eilandoverstijgend jazzfestival, dat door Santa Teresa samen met het Corsicaanse Bonifacio wordt georganiseerd.

IN DE OMGEVING

Bizarre grillen van de natuur

Nergens op Sardinie zijn de granietrotsen zo bizar gevormd als bij **Capo**

Testa. De fantastische rotssculpturen lichten op in warme okertinten. Paden slingeren zich kriskras door de lage macchia en tussen de rotsen door. De legendarische **Valle di Luna**, een voormalig hippieparadijs, is dan ook niet gemakkelijk te vinden.

Route: in Santa Teresa di Gallura van de Via Nazionale naar de Via Tibula en langs de dam tussen de Rena di Ponente en de Baia di Santa Reparata (mooie badstranden) op het schiereiland. Verder langs een klein vakantieoord tot de grote parkeerplaats aan het einde van de weg

Palau ⚔ G 2

De haven- en vakantieplaats Palau (4500 inw.) staat vooral bekend als verkeersknooppunt in het noordoosten en poort tot de Maddalena-archipel.

De bekendste bezienswaardigheid in de omgeving is de Rocca dell'Orso, de 'Berenrots' (► blz. 82). Palau is tevens het eindstation van de smalspoortrein vanuit Tempio Pausania.

► Pasta en wijn

Pasta & Vino

Deze trattoria is een aanrader voor liefhebbers van pasta en Sardijnse wijnen. Attente, vriendelijke bediening.

Via C. De Martis 24, tel. 0789 37 34 70, instagram.com/pasta_vino_palau/, 12-15, 18-23 uur | €€

► Info en vervoer

Ufficio Turismo del Comune di

Palau: Piazza Fresi, tel. 331 751 16 11, palauturismo.com.

Orsus: Via Nazionale 2, tel. 0789 77 10 00. Bemiddeling bij bootexcursies, accommodatie, ticketverkoop (ook voor de Trenino Verde).

Veerboten: vanuit de veerboothaven Molo Commerciale vertrekken ongeveer ieder halfuur autoveerboten naar La Maddalena (vaartijd ca. 20 min.) met Delcomar (tel. 800 19 53 44, delcomar.it) en Maddalena Lines (tel. 0789 73 91 65, maddalenalines.it). Actuele dienstregeling en kaartverkoop (auto met chauffeur